

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
pro předškolní vzdělávání

Putování se Sluníčkem

aktualizace

Vydala:

.....

Bc. Pavlína Drabiková, ředitelka mateřské školy

Ve Smiřicích dne 29. 8. 2022

Obsah

1	Identifikační údaje	3
2	Obecná charakteristika školy	4
3	Podmínky předškolního vzdělávání	5
3.1	Věcné podmínky	5
3.2	Životospráva.....	6
3.3	Psychosociální podmínky.....	7
3.4	Organizace	8
3.5	Řízení mateřské školy	8
3.6	Personální a pedagogické zajištění.....	9
3.7	Spoluúčast rodičů	10
3.8	Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	10
3.10	Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných.....	13
3.11	Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let věku.....	14
4	Organizace vzdělávání.....	16
4.1	Přijímání dětí (způsob a kritéria).....	16
4.2	Organizace tříd.....	16
4.3	Charakteristika tříd.....	17
4.4	Povinná předškolní docházka.....	18
4.6	Souběžné působení dvou učitelů	19
5	Charakteristika vzdělávacího programu	20
5.2	Hlavní cíle školního vzdělávacího programu	21
5.3	Principy vzdělávání a metody a formy práce	23
6	Vzdělávací obsah.....	26
6.1	IB: Sluníčko nás vítá ve školce	28
6.2	IB: Když Sluníčko podřimuje	33
6.3	IB: Sluníčko se probouzí.....	38
6.4	IB: Sluníčko je v plné síle	43
7	Evaluační systém.....	48
7.1	Metody hodnocení, prostředky evaluace.....	48
7.2	Plánování výchovně vzdělávací práce ve ŠVP.....	49
7.3	Podmínky vzdělávání	51
7.4	Spolupráce.....	53
	Příloha č. I Vzdělání věkové skupiny 2 – 3 letých dětí	54
	Příloha č. II. Desatero pro rodiče dětí předškolního věku	56

1 Identifikační údaje

název školy: Mateřská škola, Smiřice
adresa školy: Kršovka 478, 503 03 Smiřice
statutární zástupce školy: Bc. Pavlína Drabiková
IČO: 750 07 851
IZO: 600088464
kapacita školy: 99 dětí
počet tříd: 5
kapacita ŠJ: 115 strážníků
zřizovatel: Město Smiřice
adresa zřizovatele: Palackého 106, 503 03 Smiřice

Kontakty

tel. MŠ: 495422720
e-mail: matskola.smirice@seznam.cz
Internetové stránky: www.ms-smirice.cz
ID datové schránky: 8aykzgx
ředitelka: Bc. Pavlína Drabiková
mobilní telefon ředitelky: 734706263
vedoucí školní jídelny: Monika Müllerová
mobilní telefon VŠJ: 603924224

název ŠVP PV: Putování se Sluníčkem
č. j. ŠVP PV: 47/2020
zpracovala: Bc. Pavlína Drabiková, ředitelka
projednala a schválila: pedagogická rada dne 27. 8. 2020, aktualizace 29. 8. 2022
Platnost dokumentu: od 1. 9. 2020

2 Obecná charakteristika školy

Mateřská škola Smiřice zahájila svůj provoz 19. 8. roku 1967. Od 1. 1. 2003 je škola právním subjektem – příspěvkovou organizací, zřízenou usnesením Zastupitelstva města Smiřice, s přiděleným identifikačním číslem 75007851. Kapacita školy je stanovena na 99 dětí a 115 stravujících se ve školní jídelně. Provoz školy probíhá od 6. 30 do 16. 30 hodin. Mateřská škola je určena pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však pro děti od 2 let. Předškolní docházku děti zakončují v šesti letech a děti s odkladem školní docházky pak v sedmi letech. V mateřské škole pracuje celkem 16 zaměstnanců, z toho 10 kvalifikovaných učitelek 5 provozních zaměstnanců a 1 školní asistentka.

Budova mateřské školy je umístěna na dobře přístupném místě v klidné části města. Hlavní budovu školy propojuje spojovací chodba s kuchyní. V hlavní budově jsou čtyři třídy a šatny dětí i zaměstnanců. Ve vedlejší budově, která je rovněž propojena spojovací chodbou s kuchyní, se nachází třída se šatnou pro děti i zaměstnance. Ve všech třídách je zřízena prosvětlená a prostorná herna, přípravná na vydávání jídla, sociální zařízení, místnost na ukládání lehátek a ložního prádla, popř. úložný prostor na ložní prádlo. Nově vzniklá pátá třída je z důvodu menších prostorových podmínek určena pro 10 dětí. Herna slouží zároveň i jako třída, jídelna a ložnice. K výdeji jídla slouží kuchyňský kout. Třída má své sociální zařízení a úklidovou komoru. Ložní prádlo a lehátka jsou umístěny ve skříních. Budova je dále vybavena prádelnou, kotelnou na plynové vytápění. V současné době využíváme vytápění napojením na kotelnu ze sídliště Generála Govorova.

Školu obklopuje rozlehlá zahrada s průlezkami, tělovýchovným náradím, pružinovými houpačkami a zastíněnými pískovišti. V klidné části zahrady byl vybudován prostorný zahradní altán, v jehož blízkosti je situován kopec, který dětem slouží nejen k zimním radovánkám, ale i hrám v průběhu celého roku. V letních měsících mohou děti nově využívat mlhoviště. Prostředí zahrady dotváří keře a stromy. Zadní část zahrady, umístěná za budovou školy, poskytuje dětem příležitost pro pěstování bylin, zeleniny a drobného ovoce. Třídy zde mají své záhony.

Hlavní vchod do budovy je v dostatečné vzdálenosti od silnice a celý areál je oplocen, což vytváří bezpečné podmínky pro pohyb dětí před školou. Přímo před areálem školy je zřízeno parkoviště. Okolí mateřské školy skýtá možnost vycházek do přírody, např. do zámeckého parku a bio centra Obora, ale i na nedaleké školní hřiště. Tyto možnosti poskytují dětem dostatek příležitostí pro naplnění poznávacích, relaxačních i pohybových aktivit.

3 Podmínky předškolního vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Vybavení mateřské školy je na dobré úrovni, ale přesto by si některé vybavení zasloužilo zmodernizovat či obnovit. Třídy a herny jsou dostatečně prostorné, uspořádání nábytku je uzpůsobeno možnosti rozkládání lehátek pro odpolední odpočinek dětí. Ve třídách jsou částečně vytvořeny hrací koutky, které mohou děti dle svých aktuálních zájmů využívat. Děti mají k dispozici pestré didaktické pomůcky. Zároveň, dle finančních možností, rozšíříme tělovýchovné náčiní a nářadí o nové prvky. Průběžně pořizujeme výtvarný a pracovní materiál. V předškolní třídě celoročně pracujeme na projektu **Malá technická univerzita**, díky kterému budou děti hravou formou rozvíjet technické a logické dovednosti. Mateřská škola dbá o postupné doplňování a obohacování vzdělávacích pomůcek během celého školního roku, aby bylo pro děti zajištěno podnětné prostředí.

Slabší stránkou je technické vybavení tříd, chybí tu interaktivní tabule pro obohacení vzdělávací nabídky dětí. **Nově byly zakoupeny NTB na třídy a robotické hračky v rámci projektu „Digitalizujeme“.** V některých třídách jsou k dispozici televize s přehrávačem. Pro rozvíjení hudebních schopností využíváme elektrické klávesy, rytmické a hudebních nástroje, avšak nabídku bychom rádi rozšířili. Hračky, pomůcky, knihy, náčiní a další didaktické doplňky jsou převážně umístěny v dosahu dětí, aby k nim děti měly snadný přístup a mohly si je spontánně zvolit dle potřeby. Děti se podílejí na výzdobě mateřské školy. Jejich výtvarné práce zdobí celoročně třídy, šatny a další společné prostory mateřské školy.

Součástí školy je školní jídelna. Kuchyně je vybavena – konvektomatem, nerezovými stoly a velkými i malými elektrospotřebiči.

Před hlavní budovou se rozprostírá zahrada s několika stromy. Nově byly vysazeny tři javory, dvě sakury a jedna jedle. Na zahradě nalezneme oddychové i sportovní vybavení, kde dbáme o plnění jak hygienických, tak i bezpečnostních požadavků. Ve východní části zahrady byl zřízen zahradní altán jako „učebna pod širým nebem“. Děti tak mají možnost pobývat venku i za méně příznivého počasí. Okolí altánu bychom rádi do budoucna zvelebily o přírodní prvky – keře, bylinky, hmyzí hotely, ptačí budky a další podněty k pozorování. Zároveň chceme poskytnout dětem možnost podílet se na péči o zahradu.

Mateřská škola i zahrada jsou průběžně vybavovány dle potřeby a dostupnosti finančních prostředků. Budova je chráněna bezpečnostním zařízením. Přístup do areálu a budovy je možný pouze přes čipy a ve stanovenou dobu určenou školním řádem, s maximálním ohledem k zajištění bezpečnosti dětí. Na webových stránkách naleznou široká veřejnost potřebné informace o škole či o jejím aktuálním dění. Nedílnou součástí je i přístup do fotogalerie.

Kam směřujeme:

- Dovybavit třídy didaktickými hrami, náčiním pro rozvoj pohybové výchovy a dětskými rytmickými nástroji pro rozvoj hudebních dovedností (do konce roku 2022).
- Zakoupit interaktivní tabuli a vzdělávací programy (do konce roku 2025).

- Pořídit pro pedagogy moderní a pestrou nabídku knih a další materiály, aby měli vhodné podmínky pro samostudium a rozvíjení své pedagogické činnosti (do konce roku 2022).
- Nakoupit notebooky na třídy pro vedení třídní dokumentace a přehledné vedení pedagogických záznamů a vedení potřebné administrativy (do roku 2023).
- Pořídit na třídy nové parapety a kryty u topení (do konce roku 2021). **Pořízeno.**
- Nahradit opotřebenou podlahovou krytinu na třídách (dle finančních možností).
- Postupně obnovovat a doplňovat vybavení na školní zahradě, zrenovovat zahradní domek pro úschovu herních prvků a hraček. **Nově byly zakoupeny lavičky a stoly do altánu a rovněž lavičky k posezení v různých koutech zahrady.**
- Plánujeme dokoupit hračky pro tvoření v pískovišti a prvky pro sportovní aktivity (do konce roku 2022).
- V budoucnu plánujeme zřídit na zahradě dopravní hřiště a mlhoviště (dle finančních možností). **Mlhoviště pořízeno.**

3.2 Živospráva

Škola má vlastní školní jídelnu, která připravuje plnohodnotnou a vyváženou stravu dle příslušných předpisů. Je zachovávána vhodná skladba jídelníčku, technologie přípravy pokrmů a nápojů. S výdejem stravy jsou dodržovány nařízené časové intervaly. V průběhu celého dne je zajištěn pitný režim pomocí zásobníků s nápoji na jednotlivých třídách, pitkem na školní zahradě. Děti nejsou při stravování nuceny do jídla. Pokud odmítají některé z jídel, jsou pouze pobízeny k ochutnání. Cílem naší organizace je vést děti k zdravému životnímu stylu. Denní řád je flexibilní, takže umožňuje přizpůsobit organizaci činností dětí aktuálním potřebám a situaci, a to v průběhu celého dne.

Opětovně se zapojujeme do programu pro rozvoj pohybových schopností dětí **SE SOKOLEM DO ŽIVOTA**. Děti tráví čas na venku v dopoledních i odpoledních hodinách, vždy s ohledem na aktuální stav počasí či jiné přírodní podmínky (velký mráz, náledí, silný vítr, déšť, inverze). V zájmu bezpečnosti a prohlubování znalostí v oblasti dopravní výchovy jsme se zapojili do projektu **Markétina dopravní výchova**.

Spánek dětí je upraven dle individuálních potřeb, všechny děti odpočívají, dětem s nižší potřebou spánku jsou po krátkém odpočinku nabízeny zájmové aktivity a klidné činnosti ve třídě. Všichni zaměstnanci školy respektují individuální potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování. Děti mají možnost během dne relaxovat v klidných koutech třídy.

Kam směřujeme:

- Zařazovat do jídelníčku další netradiční zdravé potraviny (průběžně).
- Vytvořit na školní zahradě záhonky a pěstovat s dětmi některé druhy ovoce, zeleniny a bylinky. Vypěstované produkty konzumovat při dodržování hygienických norem (do roku 2023).

- Vést děti k dodržování pitného režimu bez připomínání (průběžně).
- Zvyšovat fyzickou zdatnost dětí a cíleně je motivovat ke správné životosprávě a pohybu (průběžně).
- Průběžně využívat prvků jógy, které podporují nejen rozvoj pohybových dovedností, ale harmonizují celou osobnost dítěte. Účastnit se komplexního programu pro rozvoj pohybu dětí SE SOKOLEM DO ŽIVOTA (každoročně).
- Prohlubovat znalosti v oblasti dopravní výchovy s cílem posílení bezpečnosti dětí na dopravní komunikaci při zapojení do projektu Markétina dopravní výchova (od školního roku 2021/22).

3.3 Psychosociální podmínky

Zaměstnanci školy vytváří dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně a bezpečně. Všechny děti mají v naší škole stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti. Nikdo není znevýhodňován či upřednostňován. Pedagogové volí komunikaci s dítětem, která je mu příjemná, která navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce. Převažuje pozitivní hodnocení. Podporujeme v dítěti chuť a odvalu pracovat samostatně, důvěřovat si a spolupracovat. U dětí podporujeme prosociální chování, které si osvojují během každodenních činností a v kontaktu s vrstevníky i dospělými. Učí se tak vzájemné toleranci, spolupráci, respektu, ohleduplnosti i schopnosti druhému porozumět a podat mu pomocnou ruku.

Pravidla třídy jsou díky obrazovému vyjádření srozumitelná a přiměřená k dané věkové skupině. Dodržování pravidel napomáhá ke spokojenému společnému soužití a navazuje příjemné klima ve třídě. Děti mají příležitost vidět zdvořilé jednání a vzájemnou spolupráci mezi všemi zaměstnanci i učitelkami s rodiči. V dětech rozvíjíme zdravé sebevědomí a možnost prosazovat vlastní názor. Snažíme se o prevenci šikany. O konfliktu debatujeme, děti se k problému vyjadřují a jsou vedeny k tomu, aby nejdříve samy hledaly řešení nepříznivé situace či jednání. Je důležité rozvíjet v dětech vzájemnou toleranci a ohleduplnost. Upouštěno je od soutěžení. Čekání a prostoje jsou omezeny na nejkratší možnou dobu, snahou je plynulý přechod mezi jednotlivými činnostmi. Pedagog si všímá dění, vztahů a konfliktů v kolektivu, vzniklé problémy se snaží řešit co nejdříve za spolupráce dětí případně jejich rodičů.

Kam směřujeme:

- Při příležitosti zřízení nové třídy jsme snížili počty dětí ve třídě, což umožňuje více individuálního přístupu (od nového školního roku 2021/22).
- Tříbit pedagogický styl v oblasti vyjadřování a komunikace s dětmi (průběžně).
- Podporovat pozitivní klima školy a příjemnou atmosféru ve třídách. Cíleně zachycovat prvky rizikového chování u dětí a řešit je zavčas (průběžně).
- Rozvíjet samostatnost, iniciativu a zodpovědnost s využitím zpětné vazby, práci s chybou (průběžně).
- Vyrovnávat nerovnoměrnosti a všestranně připravovat předškoláky na zdárný vstup do základní školy (průběžně).

3.4 Organizace

Denní režim je dostatečně pružný, umožňuje pedagogům reagovat na aktuální možnosti a potřeby dětí. Nově přichozím dětem poskytujeme adaptační program, zvláště dětem od 2 do 3 let. Na škole se snažíme vytvořit dětem potřebné zázemí, klid a bezpečí. Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený. Pedagogové se plně věnují dětem. V prostorách tříd jsou vytvářeny hrací koutky, kde děti rozvíjejí spontánní hry. U některých činností je umožněno ponechat hru tak, aby v ní později mohly pokračovat. Veškeré aktivity jsou organizovány záměrně k podněcování vlastní aktivity dětí. Respektujeme rozdílné pracovní tempo jednotlivých dětí. Společné činnosti probíhají v malých, středně velkých i velkých skupinách.

Naším záměrem je, aby dítě v rozsahu svých individuálních možností získalo co největší fyzickou, psychickou a sociální samostatnost a základy kompetencí důležitých pro jeho rozvoj a učení. Činnosti a aktivity obsahují prvky hry, tvořivosti, prožitkového učení, smyslového vnímání i relaxace. Respektujeme individuální potřebu spánku dítěte. Nespavé děti se mohou věnovat činnostem, které nenarušují potřebu spánku ostatních dětí ve třídě.

Kam směřujeme:

- Vhodnými aktivitami podporovat a rozvíjet zájmy dětí (průběžně).
- Co v největší míře eliminovat spojování tříd (průběžně).
- V přílehlé budově byla zřízena třída pro nejmladší děti (od školního roku 2021/22).
- **Od nového školního roku 2022/23 navyšujeme počet tříd na 5. Třída je určena pro děti tříleté a z důvodu menšího prostoru poskytne umístění pro maximálně 10 dětí.**

3.5 Řízení mateřské školy

Ředitelka školy při vedení zaměstnanců vytváří atmosféru vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje pracovníky do řízení školy přenesením kompetencí, ponechává pracovníkům dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Paní učitelku Denisu Morávkovou pověřila ředitelka jejím zastupováním v době její nepřítomnosti ve škole.

Ředitelka školy hospituje ve výchovně vzdělávacích činnostech, kontroluje vedení třídní dokumentace a hodnotí kvalitu výchovně vzdělávací práce. Průběžně je kontrolována kvalita práce provozních zaměstnanců. Mateřská škola má vytvořen funkční informační systém. Pravidelně jsou organizovány pedagogické rady a provozní porady. Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětné vazby. Pedagogický sbor pracuje jako tým, spolupracuje s rodiči a dalšími institucemi. Mateřská škola úzce spolupracuje se zřizovatelem, školskými poradenskými zařízeními (SPC a PPP), základní školou a dalšími odborníky.

ŠVP vypracovává ředitelka školy ve spolupráci s ostatními učiteli a je průběžně doplňován. Rodiče jsou informováni nástěnkou v hlavní chodbě školy, webovými stránkami,

individuálními rozhovory, plánovanými konzultacemi a na rodičovských schůzkách. Veřejnost čerpá stěžejní informace z webových stránek či při „Dni otevřených dveří“.

Prostředky řízení:

- porady provozní a pedagogické;
- hospitační činnost;
- kontrolní činnost;
- kontrola dokumentace;
- konzultační pohovory individuální a skupinové.

Kam směřujeme:

- Rozvíjet spolupráci mezi jednotlivými partnery (průběžně).
- Neustále zlepšovat spolupráci mezi pedagogickými a nepedagogickými zaměstnanci (průběžně).
- Podporovat iniciativu pedagogických i nepedagogických zaměstnanců, oceňovat nápady, návrhy, vysoké pracovní nasazení – řídit se jasným a průhledným systémem odměňování, motivovat je ke kvalitě vykonávané práce (průběžně).
- Využívat rozmanité nástroje evaluace k ověřování spokojenosti všech zaměstnanců školy (průběžně).

3.6 Personální a pedagogické zajištění

V naší mateřské škole pracuje nově 10 pedagogů, 1 školní asistent a 5 provozních zaměstnanců. Všichni pedagogičtí zaměstnanci mají potřebnou odbornou kvalifikaci. Pracují na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel. Kolektiv pedagogů je různého věku, starší předávají své zkušenosti mladším, ale i mladší v mnohém inspirují své zkušenější kolegyně. Náplně činností a časové rozvržení směn zohledňují zajištění bezpečnosti a ochrany dětí. Rozvrh přímé pedagogické činnosti všech učitelek je uzpůsoben tak, aby byla zajištěna optimální pedagogická péče při práci s dětmi. Ve všech třídách se snažíme o zajištění souběžného překrývání dvou učitelek a to alespoň v rozsahu 2,5 hodin denně. V mimořádné situaci jsou pověřovány spoluúčastí i provozní zaměstnanci. Všichni zaměstnanci se chovají a jednají profesionálním způsobem, při práci se řídí příslušnými pracovními předpisy.

Ve škole jedna učitelka působí jako logopedická preventistka. Jedna paní učitelka společně s ředitelkou mají vystudovaný obor speciální pedagogiky. S využitím dotačního programu „Šablon OP JAK“ zaměstnáváme školní asistentku jako personální podporu. Ostatní specializované služby jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky.

Učitelky se pravidelně sebevzdělávají prostřednictvím vzdělávacích programů Školského zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Královéhradeckého kraje, Národního

pedagogického institutu pro další vzdělávání, školeními MAP a samostudiem odborných časopisů, internetových článků a odborných knih z učitelské knihovny školy.

Vedoucí školní jídelny řídí provoz školní jídelny, dohlíží na ekonomické záležitosti.

Kam směřujeme:

- Stabilizovat kolektiv zaměstnanců školy (do konce roku 2022).
  - Poskytnout všem zaměstnancům možnost se dále vzdělávat a rozvíjet (průběžně).
  - Podporovat profesní růst ředitelky v oblasti managementu školy (průběžně).
  - Rozšířit odbornou knihovnu o aktuální a stěžejní témata (průběžně).
  - Poskytnout školení v oblasti první pomoci a bezpečnosti (do konce roku 2021)
- Uskutečněno na jaře 2022.

3.7 Spoluúčast rodičů

Spolupráce mezi pedagogy a rodiči funguje na základě oboustranné důvěry, otevřenosti, vstřícnosti a vzájemného respektu. Realizujeme adaptační postupy s cílem postupného přivykání dětí na nové prostředí. Spolupráce je naplňována rovněž v rámci třídních schůzek probíhajících 1x ročně, při společných akcích pořádaných školou, jako jsou Dýňování, tvořivé dílny, Dny otevřených dveří, zahradní slavnost Sluníčkové odpoledne, besídky a při každodenním setkávání při předávání dětí a individuálních konzultacích. O veškerém dění školy jsou rodiče informováni osobně, na nástěnkách, na webových stránkách školy, popř. elektronickou poštou.

Rodičům jsou nabízeny dle potřeby konzultační hodiny, které slouží k domluvě o společném postupu při výchově a vzdělávání dítěte. Pedagogové vždy respektují a chrání soukromí rodiny.

Kam směřujeme:

- Formou dotazníkového šetření získat zpětnou vazbu a náměty ze strany rodičů (do konce roku 2022). Uskutečněno.
- Společně s rodiči připravit předškolní děti na vstup do ZŠ (každoročně).
- Dávat rodičům více příležitostí spolurozhodovat o postupech vhodných k podpoře učení a rozvoje jejich dětí, společně sladit výchovný přístup k dětem (průběžně).
- Aktivně nabízet konzultační schůzky rodičům (průběžně).

3.8 Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření, které realizuje mateřská škola. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické

a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení. Snahou učitelů je, stejně jako ve vzdělávání dětí, které speciální vzdělávací potřeby nemají, vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Mateřská škola bude dle potřeb dětí vybavovat třídy vhodnými pomůckami. Pedagogové mohou čerpat potřebné znalosti z odborné literatury a periodik. Všichni pedagogové budou vedeni k průběžnému proškolení v problematice inkluze. Mateřská škola není schopná zajistit bezbariérový přístup.

Pro úspěšné vzdělávání bude v případě docházky dítěte se SVP s přiznanými podpůrnými opatřeními naše MŠ umožňovat:

- Uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností.
- Volbu vhodných (potřebám dětí odpovídajících) vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními.
- Realizaci všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí.
- Osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení.
- Vysoce profesionální postoj učitelek i ostatních zaměstnanců, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí.
- Spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství.
- Úzkou spolupráci s rodiči všech dětí, citlivou komunikaci a předávání potřebných informací – podmínka pozitivního přijetí dítěte.
- Snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy.
- Přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

Popis zajištění průběhu a vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí nadaných

Pedagog odpovídající za spolupráci se školským poradenským zařízením (ŠPZ) je předem pověřená paní učitelka. Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami učitelka zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření. U podpůrných opatření prvního stupně lze uplatňovat rovněž tzv. plán pedagogické podpory (PLPP). Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte.

Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb., v platném znění pozdějších předpisů.

Postup při poskytování podpůrných opatření prvního stupně

- nemá normovanou finanční náročnost
1. Před zahájením poskytování těchto podpůrných opatření škola může zpracovat PLPP (dle platné legislativy), který zahrnuje popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, stanovení cílů a podpory, způsob vyhodnocení a naplňování plánu.
  2. S PLPP jsou seznámeni zákonní zástupci dítěte i všichni pedagogičtí pracovníci a stvrzují PLPP podpisem.
  3. PLPP učitelky průběžně aktualizují a vyhodnocují. PLPP není pro školu povinný.
  4. Pokud nejpozději po třech měsících nevedou podpůrná opatření k naplnění cílů, doporučí zákonným zástupcům dítěte návštěvu ŠPZ.

Postup při poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně

- Individuální vzdělávací plán (IVP) – má normovanou finanční náročnost. IVP se zpracovává jen na doporučení ŠPZ.
1. Před přiznáním těchto podpůrných opatření předá škola ŠPZ PLPP, pokud se dítě podle něho vzdělávalo.
  2. ŠPZ posuzuje speciální vzdělávací potřeby dítěte a doporučí podpůrná opatření pro jeho vzdělávání – materiální, personální zajištění, tvorbu IVP.
  3. Škola zpracuje IVP na základě doporučení ŠPZ a žádosti zákonných zástupců.
  4. IVP je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, přičemž vychází ze školního vzdělávacího programu a je součástí dokumentace dítěte ve školní matrice.
  5. IVP je zpracován ve spolupráci se ŠPZ nejpozději do jednoho měsíce od jeho doporučení dle platné legislativy, je doplňován a upravován v průběhu roku.
  6. S IVP jsou seznámeni všichni pedagogičtí pracovníci – stvrzeno podpisem.
  7. ŠPZ ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně vyhodnocuje IVP.
  8. Škola ve spolupráci se ŠPZ vyhodnocuje poskytování podpůrných opatření.

Kam směřujeme:

- Včasné diagnostikovat u dětí případné významnější odchylky a následně doporučit rodičům vyšetření ve školském poradenském zařízení (průběžně).
- Zajištění plnohodnotné inkluze (průběžně).

3.9 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy.

Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka. Mateřské školy poskytují dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání. V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy. Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu. Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

3.10 Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných

Nadání je vzácný dar, předpoklad, který, není-li rozvíjen, může přijít nazmar. Pomocí průběžné pedagogické diagnostiky se snažíme odhalit u dětí mimořádné schopnosti, talent či nadání a následně jej rozvíjet formou rozmanité vzdělávací nabídky. Snažíme se o kvalitní spolupráci s PPP.

Pro úspěšné vzdělávání dětí nadaných naše škola zabezpečuje a umožňuje:

- Podporu dětí, které vykazují známky nadání.
- Vzdělávání dětí takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.
- Realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Kam směřujeme:

- Včasné podchycení a následná diagnostika nadaného dítěte se spoluprací s PPP (průběžně).
- Pořídit odbornou dětskou literaturu a didaktické pomůcky, které by umožnily rozvíjet vzdělávací potřeby pro nadané děti. Realizovat rozšířenou nabídku aktivit pro děti nadané (do roku 2022).
- Zajistit odbornou literaturu pro učitele (do konce roku 2022).
- Učitelé budou podporováni k průběžnému vzdělávání v této problematice.

3.11 Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let věku

Věcné podmínky: třídy školy, které navštěvují děti od 2 do 3 let, jsou vybaveny vhodnými hračkami a didaktickými pomůckami, ale je třeba rozšířit tuto nabídku. Od školního roku 2021/22 se podařilo zřídit třídu pro děti 2 – 3 leté, kde je jednak snížen počet dětí na třídu, ale i uspořádání třídy, materiální vybavení a nábytek odpovídá této věkové skupině. Plánujeme upravit školní zahradu pro tuto cílovou skupinu a vybavit odpovídajícími herními prvky.

Hygienické podmínky: veškeré sanitační zařízení je umístěno tak, aby bylo pro děti bez obtíží dostupné. Pořízen je přebalovací pult, nočník, nášlapný odpadkový koš na pleny. Se zákonnými zástupci bude dohodnut systém zásobování hygienickými potřebami dle potřeby. Uchovávání použitých plen a jejich odvoz proběhne v souladu se zákonem. Pravidelně bude probíhat úklid a dezinfekce společných prostor.

Životospráva: denní režim je upraven s ohledem na individuální potřebu aktivity, odpočinku nebo spánku dítěte. Školní stravování se řídí stanovenými výživovými normami a rozpětím finančních limitů na nákup potravin. Děti mladší tří let jsou zařazovány do skupiny strážníků (3 – 6 let).

Psychosociální podmínky: v rámci adaptačního režimu dbáme na provázanost mateřské školy s režimem v rodině. Usilujeme o to, aby se děti cítily v prostředí mateřské školy dobře,

spokojeně, jistě a bezpečně. V rámci možností umožňujeme používání specifických osobních pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty. Snažíme se aktivně budovat vztahy a spolupráci s rodinou. Poskytujeme dítěti stálý pravidelný denní režim (dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování), více klidu (prostor k odpočinku během dne). Snížení počtu dětí na třídě umožňuje využívat více individuální péče (vzdělávací činnosti realizované důsledně v menších skupinách či individuálně). Jsou zde zaváděna srozumitelná a jednoduchá pravidla a řád, který určuje mantinely.

Pedagogické snažení tří priorit v přístupu k dětem raného věku je soustředěno na:

- 1, poznávací oblast (kognitivní a etická)
- 2, činnostní oblast (pohybová a polytechnická)
- 3, tvořivou oblast (výtvarná, hudební a komunikační)

Děti mladší tří let se zaměřují především na krátkodobou manipulaci s předměty a pro své hry potřebují společníka v podobě dospělé osoby. Ten je důležitý i pro napodobivé hry, které dítěti v tomto věku napomáhají zachytit a pochopit pozorované situace.

Personální podmínky: ředitelka školy stanovila pracovní dobu pedagogů tak, aby došlo jejich překrývání v co největším rozsahu. Především při přípravě na pobyt venku, při pobytu venku, v rámci přípravy na oběd, v průběhu oběda a při přípravě na odpočinek.

Kam směřujeme:

- Zajistit vzdělávání učitelek v dané oblasti (do roku 2022).
- Přizpůsobit denní režim individuálním potřebám dětí v oblasti odpočinku, spánku i aktivity (do roku 2021).
- Materiálně dovybavit třídu a související prostory dle potřeb této věkové skupiny (průběžně).
- Průběžně ladit vhodná opatření týkající se zajištění bezpečnostních, hygienických, psychosociálních, věcných (materiálních) a personálních podmínek, životosprávy, organizace vzdělávání, obsahu vzdělávání.

4 Organizace vzdělávání

4.1 Přijímání dětí (způsob a kritéria)

Ředitelka po dohodě se zřizovatelem stanoví v souladu s § 34 školského zákona č. 561/2004 Sb., zápis k docházce do mateřské školy na následující školní rok. Vyhlášení zápisu probíhá prostřednictvím místního rozhlasu a zveřejněním na Úřední desce školy a webové stránce školy. Zároveň jsou zveřejněna i kritéria přijetí.

Zápis probíhá každoročně zpravidla od 2. 5. do 16. 5., zákonní zástupci předají vyplněný formulář žádosti ředitelce školy. Vlastní rozhodnutí o přijetí k předškolnímu vzdělávání je oznámeno zveřejněním na úřední desce školy, popř. jej zákonní zástupci po vyžádání obdrží písemně. Do Mateřské školy jsou přijímány děti ve věku zpravidla od 3 let (mladší - dle kapacity školy) do 6 let (starší v případě odkladu školní docházky).

K předškolnímu vzdělávání se přednostně přijímají děti v posledním roce před zahájením školní docházky. Pokud nelze dítě v posledním roce před zahájením školní docházky přijmout z kapacitních důvodů, zajistí obec, v níž má dítě místo trvalého pobytu, zařazení dítěte do jiné mateřské školy.

Ředitelka rozhoduje o stanovení zkušebního pobytu dítěte, jehož délka nesmí přesáhnout 3 měsíce. Dítě může být přijato k předškolnímu vzdělávání i v průběhu školního roku. V případě, že počet přihlášek převyšuje volnou kapacitu, bude ředitelka rozhodovat dle kritérií přijímacího řízení. O přijetí dítěte nerozhoduje datum podání ani pořadí podané žádosti. Přednostně jsou přijímány děti ze spádové oblasti, v pořadí od nejstarších po nejmladší.

4.2 Organizace tříd

Na každé třídě pracují dvě učitelky, které se překrývají zpravidla v čase od 9. 30 do 12. 30 hodin. Činnosti, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelů ve třídě, jsou většinou pobyt venku, oběd, popřípadě řízené činnosti. Výjimku tvoří pouze třída, kde s učitelkou pracuje ředitelka školy. Na této třídě vypomáhá s překrýváním školní asistentka. Na třídě nejmladších dětí se učitelky překrývají zpravidla 3 hodiny a 30 minut denně. Do jednotlivých tříd jsou většinou děti zařazovány podle věku. V případě, že děti převyšují kapacitu dané třídy, jsou zařazeny do třídy nižšího ročníku. Tím mohou vzniknout smíšené třídy.

Kapacita školy: **99 dětí**

Počet a složení tříd: 5 tříd – zpravidla děti řazené dle věku – homogenní třídy			
1. třída	kap. 18	Věk 2 – 3 roky	adaptace dětí, seznámení s pravidly, rozvoj sebeobsluhy
2. třída	kap. 10	Věk 3 - 4 roky	
3. třída	kap. 23	Věk 3 - 4 roky	

4. třída	kap. 24	Věk 4 – 5 let	
5. třída	kap. 24	věk 5 – 6 (7) let	

Provozní doba zařízení: 6:30 – 16:30 hodin	
od 6:30	časně příchozí děti se scházejí ve třídě Berušky
od 7:0 - 7:15	zahájení provozu ve všech třídách
od 14:30	postupné rozcházení dětí
od 14:15	sloučení třídy Mravenečci ve třídě Berušky
od 15:30- 15:45	sloučení zbývajících tříd ve třídě Berušky
16:30	ukončení provozu

Povinná předškolní docházka je realizována v časovém rozmezí od 8:15 do 12:15 hodin.

4.3 Charakteristika tříd

Třída Světlušky

Ve třídě nejmladších dětí je kladen důraz na pozitivní a snadnou adaptaci na prostředí a režim mateřské školy. Děti jsou motivovány a vedeny k osvojení si základních návyků v oblasti sebeobsluhy. Postupně se přizpůsobují dennímu rytmu mateřské školy a hravou formou rozvíjejí své schopnosti a dovednosti v oblastech pohybových, poznávacích, řečových atp. Vzdělávání dětí probíhá frontální formou i individuální. Děti si postupně osvojují i skupinovou formu učení.

Třída Mravenečci

Vzdělávají se zde děti, zpravidla, tříleté. Jedná se o třídu s nižším počtem dětí (10 dětí), a to z důvodu menších prostorových podmínek. U nově nastupujících dětí dbáme na zdárnou a snadnou adaptaci na prostředí a režim mateřské školy.

S dětmi, které už do mateřské školy docházely, navazujeme na dovednosti z předešlého roku, zdokonalujeme děti v sebeobsluze. Vedeme děti k osvojování si pravidel chování. Rozvíjíme další dovednosti pro jejich harmonický vývoj. V této třídě je díky menšímu počtu dětí hojně využíván individuální přístup. Vzdělávání dětí probíhá rovněž frontální i individuální formou. Děti si postupně osvojují skupinovou formu učení.

Třída Berušky

Ve třídě Berušek prohlubujeme u dětí návyky v oblasti sebeobsluhy. Dále si upevňují pravidla vzájemného soužití ve velkém kolektivu vrstevníků. Jsou vedeny k dodržování pravidel zajišťující bezpečnost pro ně a druhé. Nenásilnou a hravou formou zdokonalujeme schopnosti a dovednosti dětí ve všech oblastech zdravého rozvoje osobnosti. Vzdělávání u těchto dětí probíhá rovněž frontální i individuální formou. Děti již využívají skupinovou formu učení a pokouší se o kooperaci s vrstevníky.

Třída Včeličky

Děti si v této třídě osvojují další vědomosti, dovednosti, schopnosti, utváří si postoje a hodnoty. Děti již pracují ve skupinách, jednotlivě i hromadně. Upevňují si pravidla chování potřebná k příjemné atmosféře ve třídě. Děti mají možnost si vybírat aktivity dle svých vlastních preferencí. Učitelé aktivně nabízejí úkoly ze všech oblastí vzdělávání. Děti, které se kapacitně nedostaly do třídy Motýlků a plní povinnou předškolní docházku, se již v této třídě připravují na zdárný vstup do základní školy.

Třída Motýlci

Třída Motýlci je určena pro děti od 5 - 6 let. U předškoláků je kladen důraz na přípravu do základní školy. Úkoly a aktivity jsou nabízeny dětem dle jejich schopností a dovedností. Učitelé využívají všech výukových forem a technik pro všestranný rozvoj dětí a pestroutvzdělávací nabídku. Děti mají možnost si volit aktivity dle vlastního zájmu. Jsou vedeny k samostatnosti a odpovědnosti za svou práci, učí se svou práci samostatně organizovat a zhodnotit. Dbáno je na správný úchop psacího náčiní, zdokonalování jemné motoriky a rozvoj grafomotoriky pomocí pracovních listů. Jsou vedeny ke spolupráci a kooperaci ve skupině. Učí se cenným prosociálním dovednostem, jako je například nabídnout pomoc kamarádovi, zastat se kamaráda, řešit konflikty slovně a s rozvahou, projevit soucit a empatii atp. Pro účast na nadstandardních aktivitách je využíván čas v době odpočinku.

4.4 Povinná předškolní docházka

S účinností od 1. 1. 2017 je předškolní vzdělávání od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky, povinné. Ředitelka mateřské školy stanovuje denní časový úsek vzdělávání pro děti absolvující poslední rok v mateřské škole od 8:15 - 12:15 hodin. Rodiče jsou povinni v době nepřítomnosti své dítě omluvit do záznamového omluvného archu. Každé dítě povinno plnit předškolní docházku má

vlastní omluvenkový list, který má u sebe jeho třídní učitelky. Více informací o povinné předškolní docházce nalezneme ve školním řádu Mateřské školy, Smiřice.

4.5 Individuální vzdělávání dítěte

Mateřská škola umožňuje individuální vzdělávání dítěte, které je povinno navštěvovat předškolní vzdělávání. Zákonný zástupce dítěte, je povinen oznámit tuto skutečnost ředitelce spádové mateřské školy. Oznámení je povinen učinit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku, kterým začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte (do 31. 5.). Ředitelka mateřské školy předá zákonnému zástupci dítěte přehled zdrojů, ve kterých rodiče získají informace o oblastech, v nichž má být dítě vzděláváno. Tyto oblasti vychází z RVP pro předškolní vzdělávání a ze školního vzdělávacího programu mateřské školy. Toto téma je blíže konkretizováno ve školním řádu.

Ověření znalostí a dovedností dítěte bude realizováno:

- v předem oznámeném termínu se zákonný zástupce s dítětem dostaví k osobní návštěvě do MŠ (1. středa v měsíci listopad, náhradní termín je 1. středa v měsíci prosinec);
- s sebou přinese doporučené podklady a výstupy z individuálního vzdělávání (portfolio – pracovní listy, obrázky, výrobky, přehled aktivit atd.);
- ověření proběhne v rámci určené třídy zapojením dítěte do průběhu dopoledního programu;
- sledovány budou všechny oblasti podle desatera pro předškoláka vydaného MŠMT;
- práce s dítětem bude individuální i ve skupině;
- se zákonným zástupcem bude vzdělávání konzultováno a podle výsledku doporučen další postup včetně případných materiálů.

4.6 Souběžné působení dvou učitelů

Činnosti, při kterých je ve většině tříd zajištěno souběžné působení dvou učitelů:

- individuální a skupinová práce;
- pobyt venku;
- oběd a nácvik samostatnosti při stravování, hygieně a sebeobsluze;
- hodnocení dopolední činnosti;
- polední konzultace s rodiči.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Filosofie školy

Celoroční téma: „Putování se Sluníčkem“

Toto motto je názvem našeho školního vzdělávacího programu, který je doplněn o řadu dalších zajímavých programů.

Filosofie školy

Proč putujeme právě se Sluníčkem? Není pochyb o tom, že je Sluníčko životadárné, ale tvoří jej také písmena, která zároveň charakterizují naše pedagogické snažení.

Děti jsou v mateřské škole vedeny k:

- **S – spolupráci**
  - Důležité je porozumět pravidlům, domluvit se v kolektivu, umět vyjádřit svůj názor a postoj, ale také respektovat názory a postoje druhých, ovládat umění kompromisu.
  - Spolupráce je zde chápána i v širším smyslu slova, a to s rodiči, komunitou a dalšími subjekty.
  - Spolupráce s rodiči je pro nás prvořadým zájmem, což s sebou nese úspěšné zvládnání života dítěte v kolektivním zařízení, ale i celkové a harmonické rozvíjení dětské osobnosti. Rodiče se zde mohou spolupodílet prakticky na všech oblastech života mateřské školy.
- **L – lidskosti**
  - Současné vzdělávání je poskytováno v souladu s lidskými právy. Lidskost, jako pojem, je tradován již od dob J. A. Komenského, kdy škola by měla být „dílňou lidskosti“. Ve své době byla tato myšlenka velmi pokroková a ani dnes neztratila na důležitosti.
  - Právě současná školská legislativa podporuje vzdělávání v duchu humanismu a bez jakékoliv diskriminace.
  - Lidský přístup je neocenitelný a užívá-li ho ať již rodič či pedagog, uspokojuje důležité dětské potřeby - poskytuje dítěti pocit lásky, jistoty a bezpečí“
- **U – učení**
  - Mezi nezbytné metody výchovně vzdělávací práce naší školy patří prožitkové a kooperativní učení hrou prostřednictvím činností, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, jež podporuje dětskou zvědavost a potřebu objevovat.
  - Zároveň podněcuje radost dítěte z učení, zájem poznávat nové, získávat zkušenosti a ovládat další dovednosti.
  - Rovněž uplatňujeme situační učení (využíváme situace k praktickým ukázkám životních souvislostí) a spontánní sociální učení (princip přirozené nápodoby).

- **N – nabídce, nápaditosti**
  - Nabídka školy splňuje kritéria Rámcově vzdělávacího plánu a aktuálního ŠVP školy. Na realizaci zamýšlených aktivit se podílí celý tým školy za spoluúčasti rodičů.
  - Nápaditost – „Neodkazovat se na to, co vím, ale co umím.“ Jak si dokážu poradit v nových situacích. Mít chuť a sebevědomí k tomu, dokázat to sám. Nápaditost pomáhá umět se sám rozhodovat, hledat různé cesty řešení, rozpoznávat problémy a řešit je.
- **I - individuálnímu přístupu, informovanosti, využívání integrovaných bloků**
  - IP je nezbytný. Každé dítě je jedinečnou osobností. Proto každému z nich dáváme možnost pracovat v různém čase, různými způsoby, s dosahováním různých výsledků. Neporovnáváme s ostatními, ale sledujeme osobní pokroky dítěte.
  - Rovněž chceme zvýšit úroveň **informovanosti** rodičů o dění školy, o změnách, akcích školy i o dosažených výsledcích jejich dětí.
  - **Integrovaný** přístup uplatňujeme formou integrovaných bloků.
- **Č- činnosti**
  - **Činnosti** spontánní a řízené by měly být vzájemně provázané a vyvážené. Činnosti by měly být pestré a zahrnovat široký okruh různých oblastí pro všestranný rozvoj osobností dítěte. Pedagog je v roli průvodce a partnera dítěte na jeho cestě za poznáním, probouzí v něm aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat.
- **K - komunikaci**
  - Porozumění, domluva, empatie a asertivita jsou základním kamenem spolupráce mezi jednotlivými články podílejícími se na činnosti naší školy. Pomáhá nám při výchovně vzdělávací práci s dětmi v průběhu celého dne. Stavíme na ní při plánování školních i mimoškolních aktivit, při jejich realizaci, vyhodnocování a zejména společném řešení problémů.
- **O – otevřenosti**
  - Otevřenost ve smyslu snahy probouzet v dětech zájem o okolní svět a chuť poznávat jej, a to nejen s jeho krásami, ale i negativy. Při tomto poznávání využíváme výchovně vzdělávací nabídky školy, ale i dalších subjektů a rovněž jsme otevřeni spolupráci s nimi.
  - Škola usiluje o vytvoření otevřeného společenství dětí, rodičů a pedagogů, kteří vzájemně spolupracují, chovají se k sobě s úctou a respektem.

5.2 Hlavní cíle školního vzdělávacího programu

Jedním z nejdůležitějších úkolů předškolního vzdělávání je **doplnit rodinnou výchovu** a v úzké vazbě na ni, vhodnou motivací, esteticky vyváženým prostředím a dostatkem

mnohostranných podnětů, **zajistit dítěti** bohatství různorodých aktivit vedoucích k tvořivému uplatnění vlastních zkušeností, k prožitkům, hledání, experimentování a citlivému **utváření** individuální, zdravě sebevědomé a **harmonicky vyvážené osobnosti** po stránce citové, adaptační i rozumové.

Mateřská škola dbá smysluplného obohacování denního programu předškolního věku a zajišťuje, aby tento čas byl radostí, příjemnou zkušeností a zdrojem dobrých a spolehlivých základů do života v první etapě vstupu člověka do celoživotního procesu vzdělávání. Dítě by se mělo cítit v prostředí mateřské školy bezpečně a jistě. Při výchovném působení je třeba se vyvarovat zatížení, či neurotizování spěchem a chvatem. Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich nesmí být zvýhodňováno nebo naopak znevýhodňováno. Děti jsou vedeny k samostatnému rozhodování, je vyloučena jakákoli manipulace s nimi, zbytečné organizování a nezdravé soutěžení. Mateřská škola musí být pro děti přátelským prostředím.

Záměrem předškolního vzdělávání je dovést dítě na konci jeho předškolního období k tomu, aby v rozsahu svých možností získalo přiměřenou fyzickou, psychickou i sociální samostatnost a bylo vybaveno souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná a připravit je tak na další, pokud možno aktivní vzdělávání a uplatnění ve společnosti.

Naším stěžejním cílem je, aby **děti, které mateřskou školu opouštějí, byly osobnostmi, které vzhledem ke svému věku a individuálním možnostem budou, co nejvíce samostatné, sebevědomé a sebejisté, schopné samostatně uvažovat a dívat se kolem sebe, tvořivě přemýšlet a jednat.** Děti jsou formovány v jedince odvážné, ale také zodpovědné, ochotné nejen přijímat, ale také dávat, jedince schopné se dále rozvíjet, učit se všemu, co budou v životě potřebovat a aktivně čelit problémům, které život přináší.

Mateřská škola do svého edukačního programu zařazuje prevenci vadné výslovnosti, základy motorických a grafomotorických dovedností, z pohybových aktivit mají děti v nabídce **plavecký kurz, cvičení jógy** a program **Se Sokolem do života**. Z oblasti dopravní výchovy se zapojujeme do programu **Markétina dopravní výchova**. Věnujeme náležitou pozornost mateřskému jazyku, a předčtenářské pregramotnosti dětí. Polytechnické dovednosti děti prohlubují v předškolní třídě Motýlci s využitím programu **Malá technická univerzita**.

Při vzdělávání využíváme lidovou slovesnost v hudbě a pohybu, rozvíjíme estetické vnímání a prožívání, zaměřujeme se na poznávání a objevování živé i neživé přírody a její ochranu. Vytváříme povědomí o vlastní sounáležitosti s přírodou, děti vedeme ke schopnosti vážit si darů přírody a života ve všech jeho formách a podobách.

Rámcové cíle

ŠVP byl vytvořen v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem (dále jen RVP PV) a směřuje k naplnění jeho rámcových cílů:

- **Rozvoj dítěte a jeho učení a poznání**
  - podporovat u dětí schopnost chápat svět okolo nás, jejich zájem o to, být jeho součástí

- s možností vlastní účasti na dění;
  - povzbuzovat je k chuti učit se a radosti z poznávání nového, k porozumění věcem, jevům a změnám, ke schopnosti vyrovnat se s nimi a umění přizpůsobit se;
  - dát dětem možnost k přemýšlení, rozvíjet jejich fantazii, zájmy, nadání, schopnosti a dovednosti jak po stránce tělesné, tak duševní;
  - rozvíjet řeč dítěte a schopnost komunikovat s vrstevníky i dospělými.
- **Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost**
    - rozvíjet děti po stránce citové a mravní, položit základy sociálního citění a solidarity;
    - vést děti k osvojení si hodnot spojených s životním prostředím, zdravím a životem vůbec, k tomu, aby si vážily sebe i ostatních lidí;
    - seznamovat děti v rámci jejich možností s tradicemi, kulturou a historií země, ve které žijí, rozvíjet schopnost estetického vnímání.
  - **Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost, působící na své okolí**
    - učit děti poznávat sám sebe, své možnosti a schopnosti, rozvíjet jejich sebedůvěru a sebevědomí;
    - vést děti k toleranci ke druhým a schopnosti spolupracovat;
    - podporovat v dětech poznání, že mohou jednat samostatně a svobodně, ale za to, co udělají, také musí nést odpovědnost.

5.3 Principy vzdělávání a metody a formy práce

Naším nejdůležitějším výchovným prostředkem je **HRA**. Hra je zároveň dominantní činností a základní psychickou potřebou dítěte v tomto věku. Hra má smysl sama o sobě. Hra je pro dítě symbolickou činností, náhradou za zkušenost. Umožňuje vyzkoušet si některé způsoby chování a prožívání, vyzkoušet si odpovídající roli, kterou ve hře přejímá. Hru využíváme také jako diagnostický prostředek. Její analýza umožňuje posoudit úroveň rozvoje osobnosti dítěte, je ukazatelem vývojových a individuálních zvláštností týkající se vztahů, postojů zájmu dítěte.

Prostředky ke správnému rozvoji hry:

- pozorování jednotlivých dětí při hře s cílem poznávat stádium jejich vývoje;
- dostatek funkčních a estetických hraček, předmětů ke hraní;
- bezpečné prostředí odpovídající potřebám hry;
- oblečení, které nebrání hře;
- dostatek prostoru;

- dostatek času hrát si a hru dokončit, mít možnost ve hře pokračovat, produkty hry na čas uchovat;
- napomáhat hře volbou a navozováním situací, které podnítl začátek, popřípadě průběh hry.

Hojně využívaným prostředkem naší práce je také **POHÁDKA**. Naslouchání pohádkám má podobný citový význam jako hra. Může se při ní hravou formou vyrovnávat se svými strachy a konflikty, které jsou v pohádce promítnuty. Pohádka vyhovuje svou jednoduchostí, rozdělením na dobré a špatné, dětskému zjednodušenému, černobílému obrazu skutečnosti. Právě hru a pohádku jsme si vybrali jako hlavní pilíře k naší výchovně-vzdělávací práci.

Metody vzdělávání:

- slovní – práce s textem, vyprávění, rozhovor;
- názorně demonstrační – práce s obrazem (nástěnné obrazy, obrázky);
- dovednostní praktické metody – napodobování, přejímání způsobů chování, experimentování, pokusy apod.;
- prožitkové učení – citové prožívání a osobní zkušenost;
- situační učení – řešení problémů ze života, které postihují smysl (Dítě se bude učit dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje.);
- spontánní sociální učení (přirozená nápodoba);
- kooperační učení – vzájemná spolupráce;
- didaktické hry – činnosti interakčního charakteru inscenační učení – přímo nebo nepřímou motivované modelové situace ((cílené, plánované učení v menší skupině či individuálně);
- styl učení založený na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte („neúkolovat dítě, ale pedagoga“ – správný výběr činností, připravené prostředí, nabídka příležitostí, jak poznávat, přemýšlet, chápat a porozumět všemu účinnějším způsobem);
- uplatňování integrovaného přístupu (nerozlišovat „vzdělávací oblasti“ či „složky“ ale vzdělávat děti na základě „integrovaných bloků“ – nabídka široké škály různých aktivit).

Formy vzdělávání:

Při výchovně vzdělávací práci využíváme všechny formy. Hromadná, individuální převažuje zejména u mladších dětí a postupně je zařazována i skupinová. Činnosti se vzájemně prolínají, mohou být řízené či spontánní.

Kam směřujeme:

- Vést děti k vytváření zdravých vzájemných vztahů k ostatním lidem a k osvojení si přirozených komunikačních technik (průběžně).
- Sdílet zájem odpovědnosti vůči společenství (městu), vlasti, zemi a prostředí, ve kterém žijeme (průběžně).

- Posilovat u dětí identitu, sebevědomí, citovou samostatnost, umět si vybírat a nést za svou volbu odpovědnost (průběžně).
- Naučit děti umět odmítnout, co jim vadí a umět se slovně bránit (průběžně).
- Vést děti k lásce k přírodě, ochraně životního prostředí, pozorovat ji a vnímat její zákonitosti i krásu (průběžně).
- Rozvíjet v dětech připravenost na změny a schopnost se s nimi aktivně vyrovnat (průběžně).
- Zdokonalovat u dětí tvořivost, manuální zručnost a verbální schopnosti (průběžně).

5.4 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Rámcové cíle a záměry jsou pro všechny děti nastaveny stejně. Jsme připraveni přijímat děti se speciálními vzdělávacími potřebami a děti nadané. Vzdělávací program přizpůsobíme jejich individuálním potřebám. Mateřská škola má dvě paní učitelky, které vystudovaly obor speciální pedagogiky. Pro děti s narušenou komunikační schopností zajišťujeme logopedickou prevenci. Spolupracujeme se speciálně pedagogickým centrem Duháček pro děti s vadami řeči a sluchu v Hradci Králové.

O děti se sociálním znevýhodněním pečujeme zejména zvýšeným individuálním přístupem, komunikací s rodinou a konzultacemi o dítěti. Z projektu Šablony JAK využíváme podporu – školního asistenta.

6 Vzdělávací obsah

Náš program výchovně-vzdělávací práce s názvem „**Putování se Sluníčkem**“ vychází z předškolní výchovy orientované na osobnost dítěte. Je koncipován jako otevřený dokument s možností různých dodatečných úprav, vkládání příloh. Tematické celky (integrované bloky) vycházejí z vizí a koncepce mateřské školy. Jsou závazné pro všechny třídy a určují obsahový rámec. Tematické celky jsou dále rozpracovány na témata.

Časovou délku jednotlivých témat a jejich tematických částí určuje aktuální dění a zájem dětí. Integrované bloky jsou dostatečně široké a vycházejí z přirozeného života kolem nás. Vzdělávací nabídku tvoříme tak, aby byla pro děti zajímavá a radostná. Aby je podněcovala k aktivitě a zvědavosti, probouzela v nich tvořivost a fantazii. Snažíme se o maximální rozvoj osobnosti dítěte ve všech směrech dle jeho možností.

S konkretizovanými výstupy pracujeme na úrovni třídního vzdělávacího programu. Jednotlivý integrovaný blok nese název, který charakterizuje činnost sluníčka v daném ročním období a tím ho přibližujeme dětskému chápání. ŠVP je dokument, který se stále vyvíjí a který úzce souvisí s postupným získáváním nových zkušeností, poznatků z autoevaluace, se stálým sebevzděláváním pedagogů a s různými změnami podmínek, které jej ovlivňují.

Vzdělávací nabídka představuje soubor praktických i intelektových činností vhodných k naplňování cílů a k dosahování výstupů. Východiskem pro jeho zpracování byl „Rámcový program pro předškolní vzdělávání“ v platném znění.

Struktura výchovně-vzdělávacího programu školy

Vzdělávací nabídka zahrnuje všechny oblasti vzdělávání:

- **biologickou** (dítě a jeho tělo),
- **psychologickou** (dítě a jeho psychika),
- **interpersonální** (dítě a ten druhý),
- **sociálně-kulturní** (dítě a společnost) i
- **environmentální** (dítě a svět).

Základní schéma ŠVP PV

6.1 IB: Sluníčko nás vítá ve školce

Charakteristika integrovaného bloku

Integrovaný blok je zaměřen na adaptační období dětí při vstupu do mateřské školy, ve kterém se děti seznamují s prostředím mateřské školy, vzájemně se poznávají, utváří si a rozvíjejí vztahy mezi dětmi navzájem, mezi dětmi a zaměstnanci mateřské školy. Učí se žít v kolektivu dětí, vyhledávají si kamarády a učí se respektovat druhé. Poznávají jména dětí, učitelky a dalších zaměstnanců, učí se navazovat kontakt s dosud neznámými dospělými osobami. Vytváří si vztah k místu, prostředí a rodině, ve které žijí.

Děti získávají poznatky o dopravním ruchu a bezpečném chování v dopravních situacích. Osvojují si poznatky o různých druzích povolání, jsou vedeny k uznání základních lidských hodnot a norem, úctě k práci druhých a respektu k sobě i právům druhých. Dále se seznamují se zákonitostmi přírody v podzimním období. Pozorují změny přírody na podzim, vnímají změny počasí, poznávají plody podzimu a ovoce všemi smysly. Dozvídají se o důležitosti ovoce a zeleniny pro zdraví. Využívají přírodniny k výtvarným, hudebním i didaktickým činnostem. Nedílnou součástí tohoto bloku je i poznávání lidského těla a osvojování si základních hygienických návyků, životních návyků a dovedností k podpoře zdraví, ochraně před nemocemi a úrazy.

Navrhovaná témata:

- **Hurá za kamarády**
- **Tady jsem doma**
- **Koloběh vody**
- **Co přináší podzim**
  - **Ovoce**
  - **Zelenina**
  - **Plody stromů a keřů**
  - **Barevné listí**
- **Svatý Martin**
- **Moje tělo a zdraví**

Kompetence k učení

- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení;
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí.

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem;
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého.

Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog;
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím.

Kompetence sociální a personální

- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy;
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem.

Kompetence činnostní a občanské

- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých;
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu;
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské).

CÍLE	NABÍDKA	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
Dítě a jeho tělo		
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě; - osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí;	- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí; - příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků; - příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrožících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí;	- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem; - rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých; - mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.);

Dítě a jeho psychika		
Jazyk a řeč - rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu; Poznávací schopnosti - vytváření základů pro práci s informacemi; - vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení; Sebepojetí, city a vůle - získání relativní citové samostatnosti; - rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání;	- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.); - komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv; - smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.; - námětové hry a činnosti; - hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity); - činnosti zaměřené na vytváření (chápaní) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.); - námětové hry a činnosti; - sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte; - estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další);	- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se); - domluvit se slovy i gesty, improvizovat; - porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej); - formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat; - chápat slovní vtip a humor; - zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi); - vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení; - postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí; - odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory; - ve známých a opakujiících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování; - respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti;

		- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí;
Dítě a ten druhý		
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému; - osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem;	- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi); - činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě - společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření;	- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho; - uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je; - dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla; - bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
Dítě a společnost		
poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí; - vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách;	- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování; - aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy; - spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě; - aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí; - hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy	- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.) - začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti; - adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody; - utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti);

	zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.);	
Dítě a svět		
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu; - vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách.	- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety; - aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí a dalších pro dítě významných objektů); - hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat.	- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí); - osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi; - mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte;

6.2 IB: Když Sluníčko podřimuje

Charakteristika integrovaného bloku

V tomto období je působeno na dětské city a rozvoj všech smyslů. Vše se prolíná s atmosférou tradic Mikuláše, adventního času a samotných Vánoc. Děti se seznamují se zvyky, připravují dárčky, ozdoby a významně se podílí na výzdobě třídy a školky. Nacvičují program a vystupují na vánočním vystoupení, zpívají a poslouchají koledy, pečou a zdobí perníčky. Prožívají radostné chvíle při společném Vánočním tvoření s rodiči. Setkávají se s pojmy dobro a zlo v příbězích a pohádkách a snaží se je pochopit. Tento blok zahrnuje aktivity přibližující a seznamující děti s tradicí Tří králů, vzpomínáním na prožité vánoční svátky a oslavy Nového roku.

Děti sledují rozmanitosti a změny v přírodě v zimním období, získávají poznatky o zimních hrách a sportech, ale také o bezpečném chování a ochraně před mrazem. Snažíme se, co nejvíce využívat pobytu venku a soustředit se na zimní radovánky – sáňkování, bobování, pohyb po ledové ploše, hry se sněhem a stavby z něj. S touto tematikou souvisí i správné oblékání, péče o zdraví, seznámení dětí s možným nebezpečím při zimních hrách a sportech. Děti poznávají vlastnosti vody ve všech skupenstvích, dělají pokusy se sněhem a ledem. Učí se, jak s vodou zacházet, proč je důležité s ní šetřit, co může vodu znečišťovat a jak ji mohou chránit. Toto téma zahrnuje i přípravu předškoláků na zápis do první třídy, hravou formou se opakují, prohlubují a upevňují znalosti a dovednosti důležité pro úspěšné absolvování zápisu. Děti také navštíví ukázkovou hodinu v první třídě. Seznamují se s různými druhy ptactva, s různými druhy lesní zvěře a jejich způsobem života, jsou vedeny k ochraně přírody a osvojování poznatků o péči o ptactvo a zvěř v zimním období. Tento blok je ukončen vyvrcholením času masopustu – karnevalem ve školce, výrobou masek, zábavnými hrami a soutěžemi, tancem, zpěvem a hudebně pohybovými hrami.

Navrhovaná témata:

- **Když se čerti ženili**
- **Vůně Vánoc**
- **Kouzelný zvoneček**
- **Tři králové**
- **Zimní radovánky**
- **Pečujeme o ptactvo v zimě**
- **Lesní zvěř a volně žijící zvířata v zimě**
- **Maškarní karneval**
- **Hádej, čím jsem**

Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů.

Kompetence k řešení problémů

- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost;
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit.

Kompetence komunikativní

- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci;
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou.

Kompetence sociální a personální

- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky;
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost;
- spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim;
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování.

Kompetence činnostní a občanské

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat;
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat;
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je, může ovlivnit.

CÍLE	NABÍDKA	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
Dítě a jeho tělo		
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí; - rozvoj a užívání všech smyslů;	- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.); - konstruktivní a grafické činnosti; - hudební a hudebně pohybové hry a činnosti; - smyslové a psychomotorické hry;	- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku); - koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou; - vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu; - vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.
Dítě a jeho psychika		
Jazyk a řeč - rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) Poznávací schopnosti - rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, sebevyjádření)	- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti - samostatný slovní projev na určité téma - poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů - motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností - konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.) - spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty	- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči; - pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno; - vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách; - učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) - přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje - řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ - nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným - vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

Sebepojetí, city a vůle - rozvoj schopnosti sebeovládání;	- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant - příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání; - činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení - cvičení v projevování citů, v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti atd.)	- ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování; - uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky); - vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení;
Dítě a ten druhý		
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v MŠ, v herní skupině apod.)	- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách; - společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému; - aktivity podporující sbližování dětí; - četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením;	- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.; - vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) - porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
Dítě a společnost		
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevit se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny;	- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích; - přípravy a realizace společných zábav a slavností (Mikuláš, zdobení stromečku, besídka, kulturní programy apod.); - tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové,	- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých; - vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí); - vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo); - zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy;

- rozvoj společenského i estetického vkusu;	dramatické apod. Podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu;	
Dítě a svět		
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám; - rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách.	- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé – živý obraz Betlém; - kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování). - práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií;	- všímat si změn a dění v nejbližším okolí; - porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole; - mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí;

6.3 IB: Sluníčko se probouzí

Charakteristika integrovaného bloku

Blok zahajujeme pozorováním vlastností hraček a předmětů kolem nás, jejich charakteristických funkcí. Dále děti poznávají první známky jara, pozorují, co se děje na zahrádkách a v okolní přírodě, v této souvislosti si upevňujeme poznatky o časových pojmech, ročních obdobích a charakteristických znacích. Hojně je využita ústní lidová slovesnost – říkadla, básničky, písničky a hry. Zaměřujeme se na pozorování zvířat a pojmenovávání mláďat, zjišťujeme, jaký máme z chovaných zvířat užitek, poznáváme jarní květiny. Okolí mateřské školy vybízí k vycházkám do přírody, v blízkosti je louka, ale i řeka Labe a se staršími dětmi je možno navštívit pískoviště s rezervací Obora. Děti se seznamují s prací na zahrádce. Pojmenovávají a poznávají zahradní nářadí. Jsou vedeny k ohleduplnosti k přírodě a životnímu prostředí. Hodnotí vlivy člověka na přírodu a vliv přírody na člověka. Dále se seznamují s koloběhem vody v přírodě a jejím významem pro vše živé. Pozorují život u vody. Učí se, jak s vodou zacházet, proč je důležité s ní šetřit, co může vodu znečišťovat a jak ji mohou chránit. Do tohoto období spadají i velikonoční slavnosti, při kterých se děti seznamují s lidovými tradicemi. Věnujeme se lidové tradici „Pálení čarodějnic“, kdy si děti vyrábějí masky, vaří lektvary a plní čarodějné disciplíny.

Navrhovaná témata:

- **Hrajeme si celý den**
- **Kniha je můj kamarád**
- **Když jaro ťuká**
- **Práce na zahrádce**
- **Život na statku**
- **Svátky jara**
- **Den Země**
- **Čarodějnický den**

Kompetence k učení

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo;
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům.

Kompetence k řešení problémů

- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti;
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit.

Kompetence komunikativní

- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.);
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní.

Kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej;
- se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout.

Kompetence činnostní a občanské

- se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřený aktuálnímu dění;
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky.

CÍLE	NABÍDKA	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
Dítě a jeho tělo		
- rozvoj psychické i fyzické zdatnosti; - vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základu zdravého životního stylu;	- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí; - činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním; - zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení);	- zachovávat správné držení těla; - ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem; - zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.); - mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy;

Dítě a jeho psychika		
Jazyk a řeč - osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické);	- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce); - grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen; - prohlížení a „čtení“ knížek	- poznat některá písmena a číslice, popř. slova; - poznat napsané své jméno; - rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci;- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.); -sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech; - sledovat očima zleva doprava; - projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
Poznávací schopnosti - posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.); - osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla);	- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí; - činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce) - hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině - činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.	- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího) - záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost - chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase;
Sebepojetí, city a vůle - poznávání sebe sama, rozvoj	- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti	- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného; - přijímat pozitivní ocenění i svůj případný

pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti); - rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit;	vyvolávající veselí a pohodu - činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné - činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních - cvičení organizačních dovedností;	neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky - uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je; - rozhodovat o svých činnostech - zorganizovat hru
Dítě a ten druhý		
- rozvoj interakt. a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních; - ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými;	- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy; - běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým; - hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých	- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná; - uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou; - chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě);
Dítě a společnost		
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané; - vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat;	- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává; - receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének); - setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě;	- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat; - dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově; - uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají); - zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.;

Dítě a svět		
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit; - osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy.	- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období); - smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí. - pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (louka, rybník apod.); - praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami). - praktické užívání technických přístrojů, hraček a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává; - nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím.	- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádku a škod, upozornit na ně; - pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.); - zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.); - uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc);

6.4 IB: Sluníčko je v plné síle

Charakteristika integrovaného bloku

V tomto období prohlubujeme lásku k rodičům, vztahy k sourozencům a prarodičům. Děti o domově vyprávějí, hrají si na něj. Ztvárňují domov stavbou, kresbou, vyrábějí dárek pro maminku, učí se pro ni básničku. Nosí fotografie rodin. Podněcujeme děti v lásce k rodině, což je hlavním záměrem naší školy – vychovat z chlapců budoucí tatínky a z děvčátek maminky. Pracujeme s knihou, děti se skrze ni dozvídají o jiných lidských kulturách. Děti se dozvědí, že autor je ten, kdo knihu napíše a ilustrátor ten, kdo kreslí obrázky. Děti se učí, jak s knihou správně zacházet, aby dlouho sloužila. Samy představí svoji nejoblíbenější knížku a navštívíme také místní knihovnu.

Pozorujeme a seznamujeme se s ekosystémem zahrady a louky. Nezapomínáme na naší školní bylinkovou zahrádku, okopáváme, plejeme, zaléváme, pozorujeme a zkoumáme svět hmyzu. Pracujeme s přírodním materiálem (voda, kámen, kůra). Pokusy s vodou - rozprašovač, mýdlové bubliny.... Podněcujeme děti dívat se kolem sebe a vytvářet si vztah k živé a neživé přírodě, což nám ulehčuje období přelomu jara a léta, kdy můžeme hojně využívat pobytu venku. Učíme se nebýt lhostejní a nedopustit, aby jiní přírodu ničili. Experimentujeme v přírodě, napomáhá nám při tom slunce, voda, vítr. Dále oslavujeme svátek dětí na školní zahradě společně s rodiči při tradiční slavnosti „Sluníčkové odpoledne“, kde děti předvedou taneční vystoupení tříd, program pokračuje soutěžemi a zábavou. Prohlubujeme si poznatky o naší planetě a naší sluneční soustavě. Vedeme děti k lásce k vlasti. Seznamujeme se i se zvířaty žijícími v ZOO nebo v jiných zemích, využíváme encyklopedie, audio i videonahrávky, dětské knihy. Při akci Pasování na školáka se loučíme s předškoláky.

Navrhovaná témata:

- **Rozkvetlá zahrada**
- **Maminka má svátek**
- **Život na louce**
- **Život na vody**
- **Děti mají svátek**
- **Červená stůj!**
- **Planeta Země**
- **Těšíme se na prázdniny**

Kompetence k učení

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije;

- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých.

Kompetence k řešení problémů

- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích;
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu.

Kompetence komunikativní

- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.);
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku.

Kompetence sociální a personální

- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí;

Kompetence činnostní a občanské

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky;
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem;
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat.

CÍLE	NABÍDKA	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
Dítě a jeho tělo		
- uvědomění si vlastního těla; - osvojení si věku přiměřených praktických dovedností;	- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; - jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.;	- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.); - zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami; - ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s

		grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.);
Dítě a jeho psychika		
Jazyk a řeč - osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické); Poznávací schopnosti - rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie Sebepojetí, city a vůle - rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet a city plně prožívat; - získání schopnosti záměrně řídit svoje	- přednes, recitace, dramatizace, zpěv - činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika) - přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování - hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové); - činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci; - hry na téma rodiny, přátelství apod.; - výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.) - činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné	- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) - sledovat a vyprávět příběh, pohádku - popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) - utvořit jednoduchý rým - poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma - poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno - chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.); - učit se z paměti krátké texty, vědomě si je vybavit a reprodukovat (říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) - vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod. - prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit

chování a ovlivňovat vlastní situaci;	pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní - dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)	se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) - být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem - těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním - zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
Dítě a ten druhý		
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.); - rozvoj kooperativních dovedností;	- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.); - hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého; - hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.;	- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství; - chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené; - spolupracovat s ostatními;
Dítě a společnost		
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije; - vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností;	- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.);	- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé; - chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí; - vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Dítě a svět		
- poznávání jiných kultur; - vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí.	- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními ději srozumitelnými reáliemi o naší republice; - činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní; - ekologicky motivované herní aktivity (ekohry);	- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.);

7   **Evaluační systém**

Cílem evaluace je dítě, jeho osobnostní rozvoj a spokojený citový život v mateřské škole. Je to proces, který je realizován systematicky, podle předem připraveného plánu. Základem této strategie jsou charakteristiky jednotlivých oblastí, které chceme vyhodnocovat a ze kterých budeme získávat poznatky o rozvoji dítěte, sociálního prostředí i prostředí a podmínek školy a jejím dalším rozvoji. Z těchto charakteristik pak dále vyvozujeme naplňování požadavků na úspěšný rozvoj dítěte, jeho osobnosti, jeho vědomostí, schopností a dovedností.

7.1 Metody hodnocení, prostředky evaluace

Metody pro pedagogické hodnocení:

- rozhovory, konzultace
- diskuse
- hospitace, pohospitační rozbor
- pozorování
- analýza třídní i školní dokumentace
- analýza programů, projektů
- kontrola
- dotazník
- anketa
- rozbor mediálních ohlasů
- pozorování výsledků s plánovanými cíli
- analýza vlastní pedagogické i řídicí práce

Prostředky evaluace:

- sledování a vyhodnocování funkčnosti ŠVP vzhledem k zaměstnancům a dětem;
- průběžné vyhodnocování ŠVP vzhledem k požadavkům RVP;
- průběžné čtvrtletní vyhodnocování TVP – na poradách;
- sledování a hodnocení kvality práce provozních zaměstnanců;
- sledování a hodnocení kvality práce pedagogických zaměstnanců – kontrolní a hospitační činnost, zápisy do archů „Záznam o hospitaci“;
- průběžné hodnocení vzdělávacího procesu školy vzhledem k plánovanému záměru školy;
- sledování spolupráce školy s ostatními institucemi a odborníky;
- kontroly dodržování vnitřních norem školy, pracovního a organizačního řádu školy a plnění pracovní náplně;
- kontroly vedení třídní a jiné svěřené dokumentace.

7.2 Plánování výchovně vzdělávací práce ve ŠVP

Dosavadní zkušenosti nám ukazují, že nejvíce starostí při tvorbě školního vzdělávacího programu nám působila část věnovaná vzdělávacímu obsahu. Stále jsme si kladli otázku, zda je zpracována dobře a komplexně.

ŠVP hodnotíme z několika pohledů:

- Vzdělávací obsah v ŠVP má koncepci, navazuje na vzdělávací cíle. Odpovídá způsobu práce a podmínkám školy.
- V ŠVP jsou základní informace o tom, jak je vzdělávací obsah koncipován a strukturován.
- Vzdělávací obsah je v souladu s RVP PV a vychází z podmínek školy a tříd. Jednotlivá témata integrovaných bloků jsou dětem i jejich potřebám blízká. Obsah vychází z analýzy podmínek, jsou brány v úvahu konkrétní podmínky a možnosti školy (jsme škola na malém městě, dostatečný prostor zahrady apod...)
- Zpracování vzdělávacího obsahu je pro nás přehledné, terminologicky přesné a srozumitelné, systematické a jednotné. Ve stavbě i popisu bloků vidíme systém, bloky navazují, každý blok je postaven stejným způsobem, je stejně rozpracován a popsán. Popis terminologicky odpovídá RVP PV, formulace jsou jasné, témata obsahují činnosti i výstupy, náplň bloků je přehledná.

Dokumenty školy ŠVP – TVP, soulad ŠVP a RVP

Tato oblast by měla ověřit naplňování stanovených záměrů a cílů v dokumentech školy a zároveň soulad školních dokumentů s cíli RVP PV. Nástroje, které jsou zde uvedeny, jsou rámcové, pedagogové mohou využít i dalších nástrojů pro splnění daných cílů.

Evaluace časově neomezených plánů (témat integrovaných bloků)	
cíl:	<i>Vyhodnotit naplnění stanovených záměrů v rámci zrealizované vzdělávací nabídky, stanovit případná opatření do dalšího tematického plánu v rámci integrovaného bloku.</i>
čas. rozvrh	<i>Vždy po ukončení integrovaného bloku (4x ročně).</i>
nástroje:	• záznam do plánu • konzultace učitelek • dle potřeby záznam do přehledu o rozvoji dítěte, konzultace s rodiči
kdo:	<i>učitelky</i>

Evaluace témat jako celku jednoho integrovaného bloku	
cíl:	<i>Zhodnotit soulad vytvořených témat daného integrovaného bloku, prověřit naplnění stanovených záměrů jako celku, případná opatření.</i>
čas. rozvrh	<i>Po ukončení realizace daného integrovaného bloku.</i>

nástroje:	• záznam do TVP • konzultace učitelek • pedagogické porady
kdo:	<i>učitelky</i>

Evaluace individuálních plánů	
cíl:	<i>Zhodnotit osobní pokroky dětí.</i>
čas. rozvrh	<i>dle potřeb</i>
nástroje:	• záznam • konzultace učitelek • konzultace s rodiči
kdo:	<i>učitelky</i>

Záznamy o rozvoji dítěte	
cíl:	<i>Vytvořit přehledy o rozvoji, vývojových pokrocích dítěte s portfoliem.</i>
čas. rozvrh	<i>2 x ročně, případně dle potřeby</i>
nástroje:	• záznamy do archů dle stanovených kritérií (grafické i písemné) • dle potřeby stanovení případných opatření • konzultace učitelek • konzultace s rodiči • pedagogické porady
kdo:	<i>učitelky</i>

Soulad TVP – ŠVP – RVP	
cíl:	<i>Ověřit soulad TVP – ŠVP – RVP, hodnocení naplňování záměrů, vzdělávacího obsahu, podmínek, metod, forem práce, spoluúčast rodičů</i>
čas. rozvrh	<i>1 x ročně</i>
nástroje:	• přehledy o rozvoji dětí • výstavy, vystoupení dětí • záznamy, fotodokumentace • monitoring • hospitační záznamy • konzultace • dotazníky • pedagogické porady • zpráva hodnocení školy

kdo:	<i>učitelky, ředitelka</i>

7.3 Podmínky vzdělávání

Cílem evaluační činnosti v této oblasti je vyhodnocení podmínek pro průběh vzdělávání ve vztahu k podmínkám RVP PV.

Evaluace personálních podmínek	
cíl:	<i>Zhodnotit personální podmínky ve vztahu k naplnění cílů RVP</i> • <i>kvalifikovanost pedagogického týmu</i> • <i>DVPP ve vztahu k ročnímu plánu a naplnění stanovených cílů</i> • <i>počty pedagogických pracovníků dle Phmax školy</i> • <i>normativní počty provozních zaměstnanců</i> • <i>efektivita – personální zabezpečení ŠJ, MŠ</i>
čas. rozvrh	<i>1 x ročně</i>
nástroje:	• <i>dotazníky</i> • <i>průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků</i> • <i>kontrolní činnost</i> • <i>hospitace</i> • <i>pedagogické a provozní porady</i>
kdo:	<i>ředitelka, vedoucí ŠJ</i>

Evaluace materiálních podmínek	
cíl:	<i>Zhodnotit materiální podmínky školy ve vztahu k naplňování záměrů ŠVP</i> • <i>budova, technický stav</i> • <i>vybavení tříd – nábytek</i> • <i>pomůcky, hračky</i> • <i>zahrada + zahradní náčiní</i> • <i>ŠJ – vybavení soulad s legislativou</i>
čas. rozvrh	<i>1 x ročně</i>
nástroje:	• <i>dotazníky</i> • <i>záznamy z pedagogických a provozních porad</i> • <i>záznamy z kontrolní činnosti</i> • <i>fotodokumentace</i>
kdo:	<i>všichni zaměstnanci</i>

Evaluace ekonomických podmínek	
cíl:	<i>Hodnocení činností v oblasti ekonomiky školy.</i> • sledování čerpání mzdových nákladů • účelnost, efektivnost hospodaření • motivační činnosti • rozbor čerpání příspěvku obce • rozbor hospodaření – čtvrtletní účetní závěrka, roční účetní závěrka • sledování naplňování záměrů dle ročního prováděcího plánu a rozpočtu školy v oblasti mzdové i příspěvku obce
čas. rozvrh	• rozbor dle směrnice ředitelky školy • přehledy čerpání – 4x ročně (ve spolupráci s účetní firmou Cesorg) • ostatní průběžně
nástroje:	• tabulky • zprávy + rozbor • pedagogické a provozní porady • konzultace
kdo:	<i>účetní, ředitelka</i>

Evaluace organizačních podmínek školy	
cíl:	<i>Zhodnotit účelnost a vhodnost organizace a režimového uspořádání ve vztahu k naplňování záměrů ŠVP.</i>
čas. rozvrh	<i>1 x ročně</i>
nástroje:	• monitoring • hospitace • kontrolní činnost • dotazníky • záznamy z pedagog. a provozních porad • konzultace
kdo:	<i>všichni zaměstnanci</i>

7.4 Spolupráce

Cílem této oblasti je vyhodnocení stanovených záměrů ve ŠVP.

Evaluace spolupráce s rodinou	
cíl:	<i>Úspěšnost zvolených metod, forem spolupráce a naplnění stanovených záměrů v této oblasti v ŠVP</i>
čas. rozvrh	<i>1 x ročně</i>
nástroje:	• fotodokumentace • záznamy z doplňkového programu školy • rozhovory s rodiči • dotazníky • pedagogické a provozní porady • monitoring
kdo:	<i>učitelky, ředitelka, rodiče – dotazníky, vedoucí ŠJ</i>

Evaluace spolupráce se ZŠ, zřizovatelem, veřejností	
cíl:	<i>Vyhodnotit kvalitu a účelnost zvolených metod ve vztahu naplnění stanovených záměrů v ŠVP</i>
čas. rozvrh	<i>1 x ročně</i>
nástroje:	• fotodokumentace • záznamy • rozpočet školy – Rada města • konzultace • vystoupení dětí pro veřejnost • výstava • články do tisku
kdo:	<i>ředitelka</i>

Vzdělání věkové skupiny 2 – 3 letých dětí

Dítě směřujeme k získání vědomostí a dovedností v jednotlivých vzdělávacích oblastech s přihlédnutím k jeho věkovým a individuálním zvláštostem.

1 Oblast biologická - dítě a jeho tělo

- **Lidské tělo a aktivní pohyb**

- Vést děti ke koordinované chůzi a běhu
- Orientovat se v prostoru, překonávat nízké překážky
- Učit se pohybovat ve skupině dětí
- Pojmenovávat jednotlivé části těla, sebepoznání
- Rozpoznávat své smysly
- Zvládat procházky s ostatními dětmi, jít ve skupině za ruku

- **Sebeobsluha**

- Dokázat se aktivně podílet na oblékání, obouvání, vyvíjet snahu.
- Zvládnout pustit si vodu, mýdlo, umýt si ruce a osušit se do ručníku.
- Samostatně používat WC
- Dokázat samo držet chleba, jíst pomocí lžice, napít se z hrnečku
- Udržovat čistotu při jídle, neodbíhat od stolu
- Přijímat přiměřené množství jídla, ochutnat i jídlo pro něj neznámé

- **Bezpečnost a ochrana zdraví**

- Tolerovat a respektovat autoritu;
- Dodržovat základní pravidla bezpečnosti chování ve školce;
- Dokázat se chovat v dopravním prostředku;
- Respektovat skupinu dětí, dokázat se podřídít.

2 Oblast psychologická – dítě a jeho psychika

- **Poznávání**

- Poznávat a pojmenovat věci ve svém okolí.
- Seznámit se s činnostmi, které se střídají v MŠ.
- Seznámit se s novými hračkami a předměty a s pravidly, jak s těmito věcmi bezpečně zacházet.
- Neničit věci a hračky.

- Pojmenovat své kamarády a dospělé, které s ním ve školce tráví čas.
- **Sebepojetí**
  - Začít si uvědomovat své „já“.
  - Učit se rozpoznávat své potřeby a umět je vyjádřit.
- 3 Oblast interpersonální – dítě a ten druhý**
  - **Respekt a tolerance**
    - Respektovat dospělou osobu jako autoritu, podřídít své chování skupině.
    - Zvládat úklid hraček.
    - Dokázat si na přiměřenou dobu sednout s kolektivem dětí, podřídít se při jednoduché hře, nevynucovat si hračku neadekvátním způsobem.
    - Dokázat poprosit a poděkovat, přivítat se a rozloučit.
  - **Komunikace**
    - Dokázat se domluvit, říct si co potřebuje, snažit se pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí.
    - Dokázat naslouchat, porozumět ostatním, nechat si poradit.
- 4 Oblast sociálně-kulturní – dítě a společnost**
  - **Rodina a domov**
    - Respektovat rodiče, znám jména rodičů
    - Posilovat pozitivní vztah ke své rodině
    - Vést k vyprávění zážitků z rodiny
  - **Mateřská škola**
    - Chápat MŠ jako místo, kde mu bude dobře a může zde uspokojovat své potřeby ve společnosti ostatních dětí, chápat kolektiv jako výhodu.
    - Přijmout pomoci starších dětí.
  - **Obec a Země**
    - Poznávat místo kde bydlí a jeho okolí.
- 5 Oblast environmentální - dítě a svět**
  - Vést k pochopení souvislostí mezi příčinou a následkem ve vztahu ke svému chování (potřeba dodržovat bezpečnost, domluvená pravidla, respektovat, co se ve školce nedělá).
  - Vést k chápání pravidel chování.
  - Dokázat respektovat jiná pravidla než doma.

Desatero pro rodiče dětí předškolního věku

1. Dítě by mělo být dostatečně fyzicky a pohybově vyspělé, vědomě ovládat své tělo, být samostatné v sebeobsluze

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- pohybuje se koordinovaně, je přiměřeně obratné a zdatné (např. hází a chytá míč, udrží rovnováhu na jedné noze, běhá, skáče, v běžném prostředí se pohybuje bezpečně)
- svlékne se, oblékne i obuje (zapne a rozezne zip i malé knoflíky, zaváže si tkaničky, oblékne si čepici, rukavice)
- je samostatné při jídle (používá správně příbor, nalije si nápoj, stoluje čistě, používá ubrousek)
- zvládá samostatně osobní hygienu (používá kapesník, umí se vysmrkat, umyje a osuší si ruce, použije toaletní papír, použije splachovací zařízení, uklidí po sobě)
- zvládá drobné úklidové práce (posbírá a uklidí předměty a pomůcky na určené místo, připraví další pomůcky, srovná hračky)
- postará se o své věci (udržuje v nich pořádek)

2. Dítě by mělo být relativně citově samostatné a schopné kontrolovat a řídit své chování

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- zvládá odloučení od rodičů
- vystupuje samostatně, má svůj názor, vyjadřuje souhlas i nesouhlas
- projevuje se jako emočně stálé, bez výrazných výkyvů v náladách
- ovládá se a kontroluje (reaguje přiměřeně na drobný neúspěch, dovede odložit přání na pozdější dobu, dovede se přizpůsobit konkrétní činnosti či situaci)
- je si vědomé zodpovědnosti za své chování
- dodržuje dohodnutá pravidla

3. Dítě by mělo zvládat přiměřené jazykové, řečové a komunikativní dovednosti

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- vyslovuje správně všechny hlásky (i sykavky, rotacismy, měkčení)
- mluví ve větách, dovede vyprávět příběh, popsat situaci apod.
- mluví většinou gramaticky správně (tj. užívá správně rodu, čísla, času, tvarů, slov, předložek aj.)
- rozumí většině slov a výrazů běžně užívaných v jeho prostředí
- má přiměřenou slovní zásobu, umí pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přirozeně a srozumitelně hovoří s dětmi i dospělými, vede rozhovor, a respektuje jeho pravidla
- pokouší se napsat hůlkovým písmem své jméno (označí si výkres značkou nebo písmenem)
- používá přirozeně neverbální komunikaci (gesta, mimiku, řeč těla, aj.)
- spolupracuje ve skupině

4. Dítě by mělo zvládat koordinaci ruky a oka, jemnou motoriku, pravolevou orientaci

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- je zručné při zacházení s předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami a nástroji (pracuje se stavebnicemi, modeluje, stříhá, kreslí, maluje, skládá papír, vytrhává, nalepuje, správně otáčí listy v knize apod.)
- zvládá činnosti s drobnějšími předměty (korálky, drobné stavební prvky apod.)
- tužku drží správně, tj. dvěma prsty třetí podložený, s uvolněným zápěstím
- vede stopu tužky, tahy jsou při kreslení plynulé, (obkresluje, vybarvuje, v kresbě přibývají detaily i vyjádření pohybu)
- umí napodobit základní geometrické obrazce (čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník), různé tvary, (popř. písmena)
- rozlišuje pravou a levou stranu, pravou i levou ruku (může chybovat)
- řadí zpravidla prvky zleva doprava
- používá pravou či levou ruku při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje (je zpravidla zřejmé, zda je dítě pravák či levák)

5. Dítě by mělo být schopné rozlišovat zrakové a sluchové vjemy

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- rozlišuje a porovnává podstatné znaky a vlastnosti předmětů (barvy, velikost, tvary, materiál, figuru a pozadí), nachází jejich společné a rozdílné znaky
- složí slovo z několika slyšených slabik a obrázek z několika tvarů
- rozlišuje zvuky (běžných předmětů a akustických situací i zvuky jednoduchých hudebních nástrojů)
- rozpozná rozdíly mezi hláskami (měkké a tvrdé, krátké a dlouhé)
- sluchově rozloží slovo na slabiky (vytleskává slabiky ve slově)
- najde rozdíly na dvou obrazcích, doplní detaily
- rozlišuje jednoduché obrazné symboly a značky i jednoduché symboly a znaky s abstraktní podobou (písmena, číslice, základní dopravní značky, piktogramy)
- postřehne změny ve svém okolí, na obrázku (co je nového, co chybí)
- reaguje správně na světelné a akustické signály

6. Dítě by mělo zvládat jednoduché logické a myšlenkové operace a orientovat se v elementárních matematických pojmech

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- má představu o čísle (ukazuje na prstech či předmětech počet, počítá na prstech, umí počítat po jedné, chápe, že číslovka vyjadřuje počet)
- orientuje se v elementárních počtech (vyjmenuje číselnou řadu a spočítá počet prvků minimálně v rozsahu do pěti (deseti))
- porovnává počet dvou málopočetných souborů, tj. v rozsahu do pěti prvků (pozná rozdíl a určí o kolik je jeden větší či menší)
- rozpozná základní geometrické tvary (kruh, čtverec, trojúhelník atd.)
- rozlišuje a porovnává vlastnosti předmětů

- třídí, seskupuje a přiřazuje předměty dle daného kritéria (korálky do skupin podle barvy, tvaru, velikosti)
- přemýšlí, vede jednoduché úvahy, komentuje, co dělá („přemýšlí nahlas“)
- chápe jednoduché vztahy a souvislosti, řeší jednoduché problémy a situace, slovní příklady, úlohy, hádanky, rébusy, labyrinty
- rozumí časoprostorovým pojmům (např. nad, pod, dole, nahoře, uvnitř a vně, dříve, později, včera, dnes), pojmům označujícím velikost, hmotnost (např. dlouhý, krátký, malý, velký, těžký, lehký)

7. Dítě by mělo mít dostatečně rozvinutou záměrnou pozornost a schopnost záměrně si zapamatovat a vědomě se učit

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- soustředí pozornost na činnosti po určitou dobu (cca 10-15 min.)
- „nechá“ se získat pro záměrné učení (dokáže se soustředit i na ty činnosti, které nejsou pro něj aktuálně zajímavé)
- záměrně si zapamatuje, co prožilo, vidělo, slyšelo, je schopno si toto po přiměřené době vybavit a reprodukovat, částečně i zhodnotit
- pamatuje si říkadla, básničky, písničky
- přijme úkol či povinnost, zadaným činnostem se věnuje soustředěně, neodbíhá k jiným, dokáže vyvinout úsilí a dokončit je
- postupuje podle pokynů
- pracuje samostatně

8. Dítě by mělo být přiměřeně sociálně samostatné a zároveň sociálně vnímavé, schopné soužití s vrstevníky ve skupině

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- uplatňuje základní společenská pravidla (zdraví, umí požádat, poděkovat, omluvit se)
- navazuje kontakty s dítětem i dospělými, komunikuje s nimi zpravidla bez problémů, s dětmi, ke kterým pociťuje náklonnost, se kamarádí
- nebojí se odloučit na určitou dobu od svých blízkých
- je ve hře partnerem (vyhledává partnera pro hru, v zájmu hry se domlouvá, rozděluje a mění si role)
- zapojí se do práce ve skupině, při společných činnostech spolupracuje, přizpůsobuje se názorům a rozhodnutí skupiny
- vyjednává a dohodne se, vyslovuje a obhájí svůj názor
- ve skupině (v rodině) dodržuje daná a pochopená pravidla, pokud jsou dány pokyny, je srozuměno se jimi řídit
- k ostatním dětem se chová přátelsky, citlivě a ohleduplně (dělí se o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělí si úlohy, všímá si, co si druhý přeje)
- je schopno brát ohled na druhé (dokáže se dohodnout, počkat, vystřídat se, pomoci mladším)

9. Dítě by mělo vnímat kulturní podněty a projevovat tvořivost

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- pozorně poslouchá či sleduje se zájmem literární, filmové, dramatické či hudební představení
- zaujme je výstava obrázků, loutek, fotografií, návštěva zoologické či botanické zahrady, statku, farmy apod.
- je schopno se zúčastnit dětských kulturních programů, zábavných akcí, slavností, sportovních akcí
- svoje zážitky komentuje, vypráví, co vidělo, slyšelo, dokáže říci, co bylo zajímavé, co jej zaujalo, co bylo správné, co ne
- zajímá se o knihy, zná mnoho pohádek a příběhů, má své oblíbené hrdiny
- zná celou řadu písní, básní a říkadel
- zpívá jednoduché písničky, rozlišuje a dodržuje rytmus (např. vytleskat, na bubínku)
- vytváří, modeluje, kreslí, maluje, stříhá, lepí, vytrhává, sestavuje, vyrábí
- hraje tvořivé a námětové hry (např. na školu, na rodinu, na cestování, na lékaře), dokáže hrát krátkou divadelní roli

10. Dítě by se mělo orientovat ve svém prostředí, v okolním světě i v praktickém životě

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- vyzná se ve svém prostředí (doma, ve škole), spolehlivě se orientuje v blízkém okolí (ví, kde bydlí, kam chodí do školky, kde jsou obchody, hřiště, kam se obrátit když je v nouzi apod.)
- zvládá běžné praktické činnosti a situace, s nimiž se pravidelně setkává (např. dovede vyřídit drobný vzkaz, nakoupit a zaplatit v obchodě, říci si o to, co potřebuje, ptá se na to, čemu nerozumí, umí telefonovat, dbá o pořádek a čistotu, samostatně se obslouží, zvládá drobné úklidové práce, je schopno se starat o rostliny či drobná domácí zvířata)
- ví, jak se má chovat (např. doma, v mateřské škole, na veřejnosti, u lékaře, v divadle, v obchodě, na chodníku, na ulici, při setkání s cizími a neznámými lidmi) a snaží se to dodržovat
- má poznatky ze světa přírody živé i neživé, lidí, kultury, techniky v rozsahu jeho praktických zkušeností (např. orientuje se v tělesném schématu, umí pojmenovat jeho části i některé orgány, rozlišuje pohlaví, ví, kdo jsou členové rodiny a čím se zabývají, rozlišuje různá povolání, pomůcky, nástroje, ví, k čemu jsou peníze, zná jména některých rostlin, stromů, zvířat a dalších živých tvorů, orientuje se v dopravních prostředcích, zná některé technické přístroje), rozumí běžným okolnostem, dějům, jevům, situacím, s nimiž se bezprostředně setkává (např. počasí a jeho změny, proměny ročních období, látky a jejich vlastnosti, cestování, životní prostředí a jeho ochrana, nakládání s odpady)
- přiměřeným způsobem se zapojí do péče o potřebné
- má poznatky o širším prostředí, např. o naší zemi (města, hory, řeky, jazyk, kultura), o existenci jiných zemí a národů, má nahodilé a útržkovité poznatky o rozmanitosti světa jeho řádu (o světadílech, planetě Zemi, vesmíru)
- chová se přiměřeně a bezpečně ve školním i domácím prostředí i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře), uvědomuje si možná nebezpečí (odhadne nebezpečnou situaci, je opatrné, neriskuje), zná a zpravidla dodržuje základní pravidla chování na ulici (dává pozor při přecházení, rozumí světelné signalizaci)

- zná faktory poškozující zdraví (kouření)
- uvědomuje si rizikové a nevhodné projevy chování, např. šikana, násilí

(materiál MŠMT)